

ferne staar i stor Gæld, og endelig som Nr. 4 Forskningsrejser for Videnskabens egen Skyld.

Men Bogen giver ikke blot en Udsigt over Opdagelsesrejserne; i de sidste Kapitler (7.—10. Kap.) omtales den videnskabelige Geografis Udvikling i det forløbne Aarhundrede. Naar undtages Oceanografien, der mærkeligt nok skal have en Bog for sig (XIX, 2), gennemgaaes hver enkelt geografisk Disciplin for sig: Kartografi, Geomorfologi, Klimatologi, Biogeografi, Anthropogeografi samt Regionalgeografien, og man lærer herigennem de Vanskeligheder, som Geografien har haft at kæmpe med, saavel som de Mænd, der har ført Geografien frem til dens nuværende Plads: W. M. Davis, Köppen, Schouw, Wallace, Ratzel, Brunhes, Reclus o. m. a.

I det hele maa det siges, at Bogen, der er forsynet med mange Illustrationer og Kort, i fuldt Maal opfylder ens Forventninger til den. Nogle Fejl har dog hist og her indsneget sig. Saaledes er de to Sumatraforskere P. og F. Sarasin ikke Brødre, men Fættre, den første danske Professor Geographiae hed Ernst Löffler og ikke Edvard L.; den moderne Geografi opfatter Polarishavet som et atlantisk Middelhav og ikke som et Verdenshav. Lidt ejendommeligt virker det ogsaa, at de i Teksten omtalte „hvide“ Pletter — som Betegnelse for ukendt Land — paa de hosstaaende Kort er sorte! Men dette er dog kun Smaating. Langt alvorligere er det derimod, at Bogen mangler et Register. Netop i et Værk som dette, hvor saa mange Navne nævnes, vilde et udførligt Register i høj Grad have forøget Bogens Værdi. Og endelig kan man kun beklage den Form, under hvilken Bogen er kommen. Kun ved Køb af ca. 30 andre Værker (Serien „Det 19. Aarh.“) kan Bogen erhverves, en ganske meningsløs Ordning, som sikkert ikke vil betale sig i Længden for Forlaget.

Einar Storgaard.

Hans Praesent (Udg.): Beiträge zur deutschen Kartographie. Leipzig 1921.

I Tilknytning til den 20. tyske »Geographentag«, som holdtes i Leipzig i Pinsen i Aar, foranstaltedes en Udstilling af tyske (og østrigske) Kort, og som et Supplement dertil er i ovennævnte Bog samlet en Række Afhandlinger af forskellige Forfattere, omhandlende dels den officielle sachsiske Kartografis historiske Udvikling, dels forskellige

Sider af tysk og østrigsk officiel Kortfremstilling og endelig — som Repræsentant for Privatkartografien — de saakaldte Hjemstavnskort. Mere almindelig Interesse, ogsaa for Ikke-Tyskere, har de to sidstnævnte Grupper. W. v. Rönne behandler »Die zukünftigen Aufgaben der Landesaufnahme«, nu da de militære Formaal ikke kommer i Betragtning. I Artiklen »Die Entwicklung des Deutschen Seekartenwerkes« af L. Smidt og G. Zacharias omtales bl. a. visse interessante tekniske Enkeltheder vedrørende Kortfremstillingen. Erich Obst's Afhandling om tysk Kolonialkartografi skæmmes i en Danskers Øjne noget af de — i og for sig nærliggende — politiske Udgydelser, selv om man forstaar Tyskernes Selvfølelse, naar de sammenligner deres kartografiske Præstationer med Englændernes og Franskmandenes; af stor Værdi for Geografer er en Liste over de vigtigste tyske Kolonikort. »Das Kriegskartenwesen der ehemaligen österreichisch-ungarischen Monarchie« bringer en Del meget interessante Oplysninger om det topografisk-kartografiske Arbejde under Verdenskrigen, der stillede netop Østrigerne særlig store Opgaver paa dette Felt, fordi Krigsskuepladsen mange Steder, især i Serbien, var yderst ufuldkomment kortlagt i Forvejen, ligesom dens store Udstrækning medførte et umaadeligt Kortforbrug; der blev under Krigen i det militærgeografiske Institut i Wien trykt ikke mindre end 58 Millioner Blade! Endelig er der en lille Artikel om Hjemstavnskort, en Kategori af Kort, som man ogsaa saa smaat — aah, saa beskedent — er begyndt at dyrke herhjemme. Udgiverens Indledning, »Die Aufgaben der Kartensammlung der Deutschen Bücherei«, hvori Organisationen af denne nylig oprettede Kortsamling skitseres, kan kun vække Misundelse hos den, der har prøvet at laane Kort f. Eks. paa vort Kongelige Bibliothek.

Olaf Kayser.

Marrakech dans les palmes par André Chevrillon. Calmann-Levy, Paris 1920.

Forfatteren giver i dette Værk en malerisk og efter nordiske Begreber en ofte lyrisk-poetisk Beskrivelse af Marokkos Hovedstad i Foraaret 1913 og Efteraaret 1917. Han giver et Billede af Livet paa Torve og Gader, fortæller om Medresséer, Moskéer og Zauia'r, tillige Grave, de store Kaider, Musik og Sang om Natten i Dansehusene, om Marokkos

skønne Haver etc., en Beskrivelse, der ikke undlader at hensætte Læseren i en marokkansk Duft. Han besøgte bl. a. de vidunderskønne Haver Mamounya, et herligt Sted, hvor man er skærmet mod Sol og Støv. De er anlagt med samt de tilhørende Bygninger af en indfødt Sultan eller Vezir og er nu omdannet til et Hospital for Civilbefolkningen. Sultanens tidligere Sommerpalads, Aguedal, et maurisk Slot, er omforandret til fransk Militærhospital. Da Forfatteren kom paa sit andet Besøg til Marokko i 1917 fandt han Landet uberørt af Krigen udover, at Marokko havde leveret 35 indfødte Batailloner til Hjælp for Franskmændene under Krigen. Livet

levedes som ellers paa gammeldags Vis; men Skolerne var forøget med et betydeligt Antal, der nu havde 6000 Elever og en Højskole, hvor der undervistes i Græsk, Latin, Mathematik, Fysik og Kemi. Iøvrigt sørger Franskmændene for Oprettelse overalt af Skoler, Muséer og opdragende Anstalter af enhver Art. Der anlægges Veje, Jærnbaner og Havne, og baade Handel og Produktion er i stor Stigning. En Ting, der er særlig vigtig, er Renholdelse af Byerne og Hygiejne i det Hele, og i den Henseende gør Landet store Fremskridt. Det lille populære Værk er meget let læseligt og instruktivt.

Ole Olufsen.

Ny Literatur.

(Indkommet til Det kongelige danske geografiske Selskab).

Evropa.

Det danske Meteorolog. Institut: Nautisk Meteorolog. Aarbog 1920.

Beiträge zur deutschen Kartographie, von Dr. Hans Praesent, 1921, 8°, 160 S.

Det Norske Meteorolog. Institut: Tillægshæfte til Årbok XXV 1919.

Om betydningen av, at der i Skandinavien oprettes aerologiske stationer, af Dr. Th. Hesselberg, 8°, 18 S.

Oversigt over Luftens Temperatur og Nedbøren i Norge i Aaret 1918, Det norske Meteorolog. Institut, 8°, 24 S.

Om Vejr og Vind i Trondhjem i Tidsrummet 1885—1915, av M. K. Håkon-Hansen, 1920, 8°, 70 S. med fl. Tabeller.

Tillæg Nr. 1 til Den danske Lods, 9. Udgave 1919.

Tillæg Nr. 1 til Den danske Havne-Lods, 9. Udgave 1920.

Tillæg Nr. 2¹⁾ til Den færøske Lods, Fjerde Udgave 1917.

Tillæg Nr. 4¹⁾ til Den islandske Lods, 4. Udgave 1917.

Tillæg Nr. 2¹⁾ til Fortegnelse over danske Sømærker 1919.

Det kongelige Søkart-Arkiv.

Danmark: Sjælland, Lolland-Falster, Møen og Bornholm, Den Danske Turistforenings Rejsehaandbøger II.

La Pologne, Entité Géographique, par T. Warynski, 8°, 74 S.

Det danske Meteorolog. Institut: Meteorologisk Aarbog 2. Del 1918 og 1. Del 1919.

Battlefields of the World War, by Douglas W. Johnson, 1921, 8°, 648 S. med talr. Illustr. og Kort.

Battlefields of the World War: 6 Kort og 3 Fotografier.

Asien.

La Syrie, par Dr. George-Samné, Paris 1921, 8°, 729 S. med talr. Illustr. og 6 Kort.

The Trade and Administration of China, by M. B. Morse, 1921, 8°, 505 S. med Illustr. og 1 Kort.

Het Idjen-Hoogland, Monografie II. Dr. G. L. L. Kemmerling, 4°, 136 S. med talr. Illustr.

Amerika.

U. S. Geolog. Surv. Water Supp. Paper Nr. 361. 380. 392. 395. 402. 415. 419. 420. 421. 451. 452. 464. 472. 474. Bull. Nr. 641-F. 697. 701. Annual Report Nr. 37.

Illinois State Geolog. Surv. Bull. Nr. 37, Prof. Paper Nr. 111. 113. 116. 118. 119. 128-A. Bureau of American Ethnology, Bull. Nr. 67.

Anuario Estadístico de la República oriental del Uruguay, Año 1918, Julio M. Llamas.